

Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Carrer Duc de la Victòria, 14, pral.

BARCELONA

Any XII - Núm. 133

Novembre del 1936

No es permet reproduir o traduir cap treball publicat en aquest Butlletí
sense esmentar el seu origen i el nom del seu autor

Exposició Catalana a Buenos Aires

*De la Delegació de Barcelona del Casal Català
de Buenos Aires, hem rebut la següent lletra,
que transcrivim:*

Senyor President de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya
Present

De la nostra major consideració: Ens plau assabentar-vos que el benemèrit Casal Català de Buenos Aires té en preparació una exposició de fotografies típiques de Catalunya, tals com paisatges, masies, monuments, artístiques, etc., etc.

No cal que posem de relleu la importància d'una semblant manifestació artística, en primer lloc per l'interès que despertarà a la nom-

brosa colònia catalana residenciada en aquelles llunyanes terres, ultra el ressò que tindrà entre la premsa argentina diària i gràfica, sempre propícia a comentar l'expansió de la nostra cultura. També cal esmentar-vos que seran invitades les autoritats argentines a més d'altres personalitats a visitar-la.

Nosaltres, que constituïm la Delegació del Casal a Barcelona i encarregats de prestar el major ajut possible a la dita exposició, ens creiem en el deure de dirigir-nos preferentment a l'Agrupació de la vostra digna Presidència, ja que ella representa el màxim exponent en l'art fotogràfic a Catalunya, tot pregant-vos que volgheu atorgar el vostre concurs, aplegant aquelles obres que els vostres consocis vulguin aportar a aqueixa exposició, que no sabeu com serà apreciat i agraït par aquells centenars de germans nostres.

Si els autors hi estan d'acord es pot establir un preu de venda a cada fotografia i un cop cobrat (les que es venguessin), nosaltres us el faríem a mans.

Si es desitja retorn d'obres, nosaltres també som encarregats de retornar-les, i també es podria esmentar les que s'en vulgui fer donació al Casal.

Per ço que deixem apuntat no deixareu d'entreveure que el vostre concurs pot contribuir de manera especial al major relleu patriòtic i cultural de la mateixa i esperem ansiosos la vostra resposta, de la qual en depèn en bona part l'èxit.

Mentrestant, rebeu la nostra salutació ben cordial.

Signen: *Magí Valls i Segura.*—*J. Riera i Puntí.*—*Pius Aries.*

*
* *

El Consell Directiu té un gran interès a col·laborar a aqueixa Exposició. Per tant, prega als socis es serveixin fer entrega, per tot el mes de novembre, de les fotografies que desitgin siguin trameses al Casal Català de Buenos Aires.

UNA VANA CONTROVERSIA

(Continuació)

Dimensió òptima de la imatge

per Georges COLLIN

Es evident que totes les operacions fotogràfiques tendeixen a una finalitat única: el positiu, o més exactament, la imatge positiva de l'assumpte.

Aquesta imatge deurà, ja sigui reproduir tan fidelment com sigui possible l'assumpte en tots els seus detalls, ja sigui traduir amb no menys fidelitat les impressions que aquest assumpte ha produït damunt els nostres sentits.

En el primer cas, la imatge serà documental; en el segon, ella serà de tendències artístiques, ella interpretarà. Però, en un i altre cas, deurà complir una condició essencial: haurà de restituir a l'ull humà, i a una distància normal, una perspectiva correcta.

Doncs, vosaltres sabeu—i jo m'excuso de repetir-ho—que la perspectiva no ens és restituïda amb exactitud si no podem esguardar la prova a una distància semblant a la distància focal de l'objectiu que l'ha produïda.

La distància a la qual col·loquem una prova per a examinar-la és, normalment, de 30 centímetres aproximadament. Es desprèn que la perspectiva correcta, la sensació d'exactitud, de veritat, que nosaltres cerquem no podran ésser obtingudes més que si l'objectiu productor de la imatge examinada posseeix una distància focal de 30 centímetres igualment.

Si hom sab que aquest objectiu de 30 centímetres de focal és aquell que hom emplea generalment amb l'aparell 18×24 , hom pot deduir que solament la prova 18×24 ha de donar-nos satisfacció.

Però, com sigui que en circumstàncies, la distància focal hi és única—ment en causa, és possible demanar a l'engrandiment de la imatge el que no pot donar-nos el petit clixé.

Si, per exemple, tenim un clixé 9×12 fet amb un objectiu de 15 centímetres de focus, podrem, per mitjà d'un engrandiment de proporció 2,

pervindre a una expressió correcta de la perspectiva. En efecte, 15 centímetres multiplicats per 2, ens donen els 30 centímetres.

El que és natural per a un clixé 9×12 , ho és igualment per a tots els clixés de formats més petits. Un clixé 24×36 obtingut amb una focal de 5 centímetres, engrandit amb la proporció de 6, deu, doncs, en principi, satisfer-nos.

I dic «en principi», perquè en aquestes conjectures, intervenen altres factors que poden comprometre els resultats. No tinc que enunciar-les, pel moment, però és precis reconèixer, tot seguit, que un petit clixé ha de posseir qualitats excepcionals i que el seu engrandiment demana unes atencions particulars. És necessari dir que, rarament, l'engrandiment a una proporció considerable dóna una prova comparable a la prova directa?

Sortosament, la precisió rigorosa de la prova directa no és sempre necessària, ni desitjable. Els amateurs fervents del «flou net», penso que no em contradiran sobre aquest punt.

Hom pot doncs, a sovint, demanar a l'engrandiment una imatge a la vegada agradable i correcta, a condició de restar dins els límits raonables, posseir un bon material, i també, alguns coneixements tècnics.

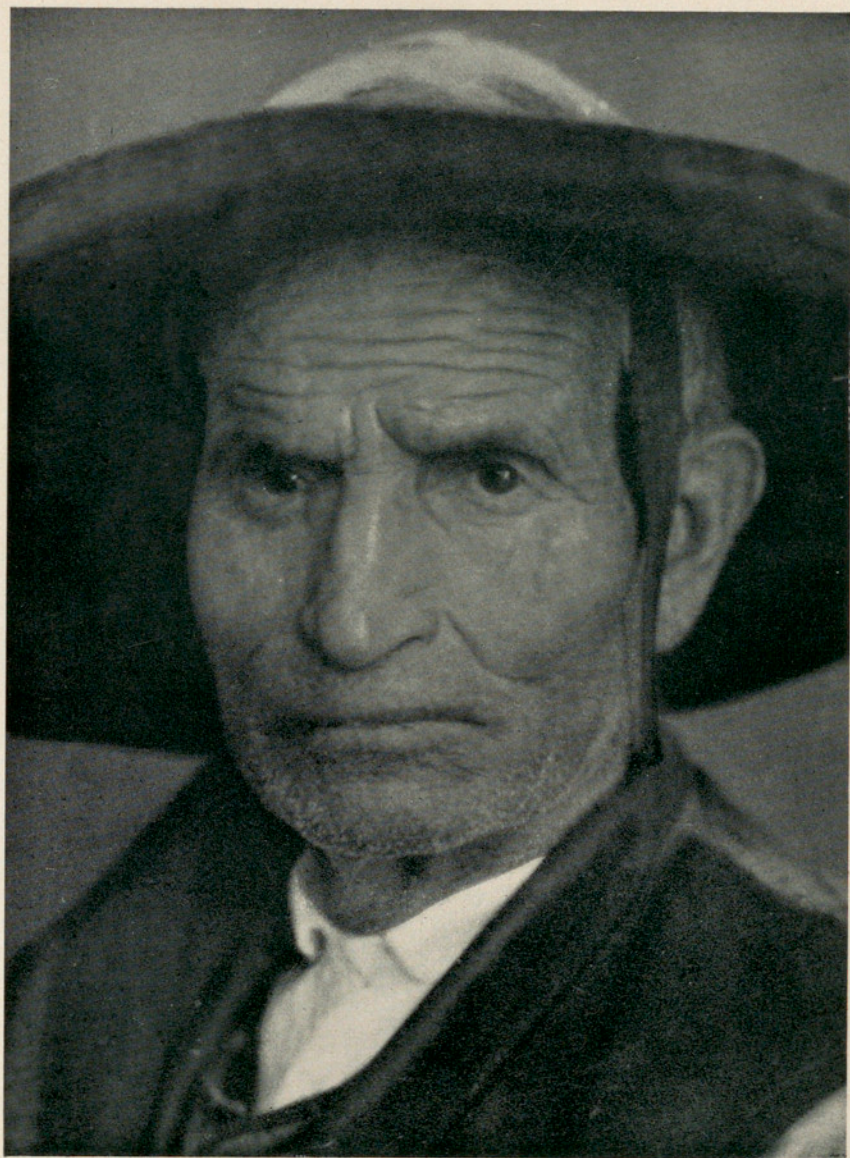
Resalta d'això que acabem de veure, el següent:

- 1.er La imatge correcta és proveïda per la focal de 30 centímetres.
- 2.^{on} Que aquesta imatge pot ésser obtinguda: Directament per l'empleu d'un aparell 18×24 , amb el seu objectiu normal; indirectament, per l'engrandiment, quan el punt de partida és un clixé de format més petit, i sigui el que sigui aquest format.
- 3.er Que en aquest darrer cas, un cert nombre de condicions han d'ésser acomplertes, obligatòriament.

Però no ens quedarem amb això sols, i recercarem conjuntament si és possible conciliar les regles que aquestes constatacions ens imposen amb els nostres gustos, els nostres mitjans i les finalitats que perseguim.

Després d'haver determinat el que deu ésser la dimensió de la imatge, hem admès que ella pot ésser obtinguda indirectament, per l'engrandiment.

IV Saló Internacional d'Art Fotogràfic
«Tipo segoviano»
Autor: Jesús Unturbe
d'Espanya

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA
DE CATALUNYA

IV Saló Internacional d'Art Fotogràfic
«Les grandes ornières»
Autor: Leonard Misonne
de Bèlgica

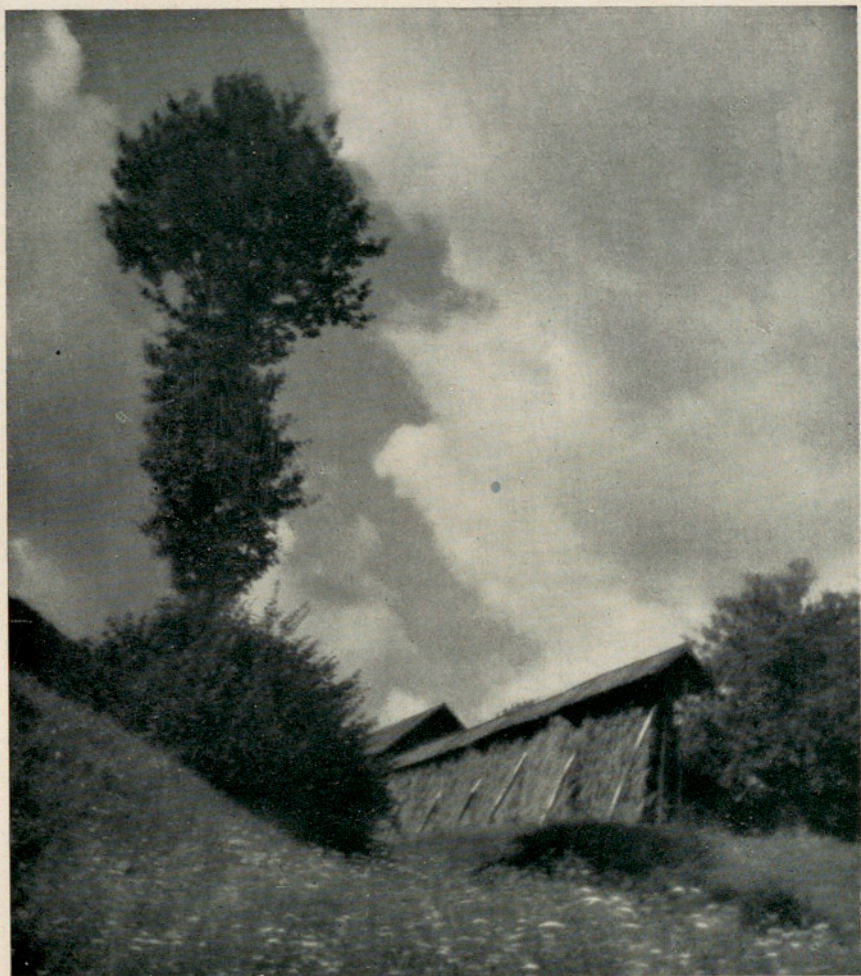
AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA
DE CATALUNYA

IV Saló Internacional d'Art Fotogràfic
«Gossip»

Autor: Zoltán Kassai
de Txecoslovàquia

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA
DE CATALUNYA

IV Saló Internacional d'Art Fotogràfic
«Ausmeiner Heimat»
Autor: Peter Kocjancic
de Iugoslàvia

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA
DE CATALUNYA

Però, qui diu dimensió de la imatge no diu pas, obligatòriament, dimensions de la prova. Per altra part, jo tendeixo a precisar que, pel que va a seguir, no pot tractar-se del cas de l'amateur que treballa amb un gran format clàssic; tota vegada que aquest amateur deu, en principi, i si posseeix el material convenient, obtenir damunt el clixé mateix, no solament la dimensió definitiva de la imatge, si que també poguer donar a cada element de la seva composició els seus valors respectius.

Anem, doncs, a ocupar-nos mentrestant, del clixé que no pot donar directament, per contacte, la grandària d'imatge correcta segons les regles que hem enunciat precedentment. La hi demanarem per l'engrandiment; però deurà, per a això, contenir certes condicions.

Examinarem, tots plegats, quines són aquestes condicions. Pel moment, ocupem-nos solament dels elements de la imatge continguts en el clixé, elements mitjançant els quals podrem, eventualment, escollir.

Vosaltres sabeu que hom pot compondre, no solament a la presa del clixé, si que també al tiratge de la prova i, també, al calibratge d'aquesta prova. Aquesta tindrà, doncs, sempre unes dimensions més petites que aquelles que hom podria obtenir utilitzant la totalitat de la projecció de la llanterna d'engrandiment.

L'important, per consegüent, és de tenir al punt de partida (el clixé) una imatge tan completa com sigui possible del subjecte, dels seus accessoris, del seu marc. Ja escollirem més tard; però, pel moment, per què renunciar a les possibilitats quin interès és, de vegades, imprevisible?

Si hom admet aquest raonament, serà útil recercar com es presenta la imatge integralment projectada per l'objectiu a l'interior de l'aparell de presa de vista.

Nosaltres podem saber-ho montant aquest objectiu en una càmera d'un format molt superior a aquell pel que ha estat previst. Esguardant damunt el vidre despolit, constatarem que la imatge és continguda dins un cercle i que ella ocupa aquest cercle en totalitat.

Què podrem conservar d'aquesta imatge, d'aquest cercle, com a màxim, atenent que la placa o la pel·lícula serà sempre paral·lelogramàtica?

Això és com vindre a dir: quin és el més gran paral·lelogram que podem inscriure dins un cercle?

Un quadrat, evidentment!

Es doncs al format quadrat que haurien d'anar les nostres preferències, si el raonament que vinc de fer és reconegut exacte. I jo dic bé: «el» format quadrat i no «un» format quadrat determinat. Les dimensions del clixé deuen, en efecte, ésser escollides tenint en compte les consideracions molt diverses i de les quals algunes són ben diferents d'aquelles que ens ocupen en aquest moment.

Jo he preconitzat aquest format quadrat, ja fa molts anys; però seria pretencios i probablement inexacte pretendre que jo he estat un dels primers a fer-ho. Puc, tanmateix, felicitar-me en constatar que nombrosos autors d'articles de revistes sostenen aquesta concepció de la solució d'un problema, a ben segur, interessant.

Sens dubte, els contradictors són nombrosos igualment; però jo no conec en favor de llur tesi, un sol argument exclusivament tècnic.

Es difícil, particularment, retenir l'argument que consisteix en dir que els clixés de format quadrat són, a sovint, molt mal presos; que, per exemple, el subjecte principal ocupant tota l'alçada de la imatge negativa, no fa possible tirar del conjunt una prova rectangular agradable i completa, a la vegada. La falta és imputable a l'alçada del clixé i no al format.

No és evident que si hom admet, com jo ho faig, que hom no deu veure en el petit clixé més que un document de conjunt damunt el qual hom triarà més tard, és necessari reservar-se la possibilitat d'escollir, i escollir l'angle de presa de vista en conseqüència.

Per altra part, un mètode, sigui el que sigui, no val més que per a l'aplicació que hom sab donar-li. Jo no vull pretendre que fora el format quadrat, el demés no conta. Totes les preferències personals, sòlidament establertes o no, són respectables; més el que importa, és el saber treballar.

(De la «Revue Française de Photographie et de Cinematographie.»)

(Continuarà)

A V Í S

El Consell Directiu ha acordat, a la vista de les actuals circumstàncies, aplaçar la celebració del CONCURS ANYAL.

S'avisarà oportunament, per mitjà d'aquest «Butlletí», la data que es designi per a la celebració del dit Concurs.

Fotografies amb llum de magnesi

per Antoni CAMPAÑÁ

La llum d'hivern és per als aficionats a la Fotografia la millor de les llums. Són poques les hores de llum, en aquesta estació de l'any, durant la jornada, però totes bones.

El acabar-se la llum tan aviat, fa que quedi tota la tarda lliure, i per tant, temps més que sobrat per a dedicar-lo a fer uns assaigs amb la llum de magnesi.

Es perdre el temps, esmerçar-lo en donar a conèixer taules i més taules, sobretot tenint en compte que hi han diferents qualitats de pols lluminosa a la qual denominem sempre amb el nom de magnesi, per ésser la majoria d'aquestes compostes per l'esmentat producte, amb barreja amb clorat de potassa. Hi ha al mercat, com deia, molts d'altres productes fets amb pólvores més o menys lluminoses, que milloren en molts aspectes, sobretot en quant a pràctics, a l'antic i clàssic magnesi.

La supressió absoluta del fum i la conservació del producte en totes les temperatures i per temps indefinit, per la no hidratació de la mescla, són els més avantatjosos motius, pels quals hom es decideix a usar pólvora lluminosa, que la majoria de vegades es titula «Magnesi o pólvora sense fum». La desventatja d'aquest material però, vos el vull consignar: és molt més car, a proporció, que l'altre i ademés és molt més actínic, per tant, doble car!

No és d'estranyar, doncs, que cada material tingui una taula d'exposicions o diafragmes diferent amb relació als metres de distància de l'objecte a retratar al lloc on es fa el dispar lluminós.

El dispar de magnesi corrent ve a ésser d'una rapidesa d'un 15/ de segon. En canvi el de la pólvora negra és d'un 35/ de segon. La combustió d'aquest darrer és, per tant, molt més ràpida.

Aquestes dades són molt interessants per a conèixer les possibilitats d'obtenir fotos d'objectes o coses en moviment.

En quant a la quantitat de magnesi o pólvora necessària per a im-

pressionar una placa o film corrent, deixant de banda la qualitat de la pols lluminosa, que podrà ésser el màxim, doble actínica la una que l'altra, serà la següent en termes generals i per Magnesi amb Clorat de potassa:

Distància de l'objecte a la font lluminica	Quantitat	Diafragma
1.5 metres	2 grs.	6 . 3
3 »	3 »	6 . 3
5 »	6 »	6 . 3
10 »	15 »	1 : 4 . 5

Les pel·lícules o plaques pancromàtiques, amb la meitat de pols lluminosa de la referida, serà suficient, doncs aquestes són més actíniques a la llum del magnesi.

El recipient per a cremar el magnesi pot ésser qualsevol pot de llau-na o tapa del mateix, millor. Es col·loca la pols necessària i una petita tireta de cotó en rama junt amb el magnesi i que surti de la superfície del recipient. No pot ésser aguantat directament amb les mans aquest recipient, doncs la llamarada del magnesi puja enlaire del recipient descri-vint la forma d'un cor, però també s'estèn cap avall, una quinta part del que puja. La llamarada de 5 grs. de magnesi arriba a uns 20 centímetres d'alçada del recipient. Per tant, és convenient situar el cremador o reci-pient en un lloc estable o bé aguantar-lo amb un pal.

En el mercat es troben uns cremadors o disparadors de magnesi au-tomàtics que, o bé amb pedra foguera o amb un percutor que actúa sobre un pistó encenen amb tota perfecció i ràpidament la pols lluminosa. Aquests aparells tenen el mànec d'una llargària suficient per a no cre-mar-se. També hi han uns disparadors elèctrics, en els quals hi ha un pont en el que s'hi posa fil d'or i al donar el corrent s'encén i provoca la inflamació.

La tècnica de la llum del magnesi, és nombrosa, si hom preten fer amb ella tota mena de treballs, que poden ésser de factura impecable, però correntment s'acostuma a fer amb el magnesi els treballs, diguem-ne impossibles de fer d'altra manera: un grup de família, un banquet, un passaport, etc.

Tractaré d'explicar una mica de tot per a traçar una línia general que serveixi de norma:

La llum del magnesi, com qualsevol altre llum artificial, deu rèbre-la el model, diagonal, i a ésser possible, amb filtre de llum i pantalla reflectora. Per exemple: a tres metres de la màquina col·loquem el model; un metre endavant de la màquina i a un metre a la dreta, hi haurà el disparador o cremador, amb la quantitat necessària de pols lluminosa, i a punt de disparar. A la dreta del model, i aproximadament a un metre, un xic endarrera d'aquest col·locarem una cartolina blanca o un tovalló que servirà de pantalla. Tindrem d'aquesta manera una llum, que donarà al model un relleu extraordinari. Si tenim en compte de posar al davant una gassa o tela finíssima entre el disparador i el model lograrem una llum difusa molt més suau. Quasi és indispensable per a fer una fotografia perfecta l'ús d'una tela o pantalla difusora.

Tot l'esmentat anteriorment, en el cas de fer una foto en el màxim de perfecció, però en el cas d'improvisar un grup de família o una foto d'un banquet entre companys, no caldrà tanta cosa per a reeixir. Si es tracta d'una sala gran, serà necessari donar uns segons de pose abans de disparar el magnesi, a fi que els últims termes del grup rebin un xic de llum elèctrica o diurna per a compensar la gran quantitat de llum que rebran els primers, per la proximitat amb la font lluminosa.

Un cop posada la pose B o sigui a voluntat, separarem la mà dreta amb el disparador, un metre de l'aparell, donarem un o més segons de pose segons la profunditat del grup o habitació a fotografiar, tot seguit dispararem el magnesi, i tornarem a tancar la màquina. Si es tracta d'un lloc molt il·luminat per llum elèctrica o del dia, serà convenient obrir l'aparell amb una mà, i amb l'altra efectuar ràpidament el dispar a fi que no doni temps a que la llum del dia impressioni la pel·lícula.

Tenint un xic de pràctica amb el magnesi, es poden lograr efectes sorprenents ja sigui en combinació amb altre llum ja sigui amb dos o més dispars, si l'assumpte resta immòbil, com succeeix en el cas de fotografiar un interior sense figures.

Una de les coses a tenir en compte, és que la llum de magnesi pel fet de venir d'una sola font lluminica i encare concentrada, resulta quasi sempre dura, per tant, és convenient posar més càrrega de magnesi per a

que el negatiu vingui passat d'exposició, i efectuar un revelatge d'efecte suau. D'aquesta manera és com obtindreu el màxim rendiment en la fotografia al magnesi.

Per a fer dos o més dispars simultanis, pot fer-se amb disparadors elèctrics, situant-los en llocs a propòsit i disparant-los des de un mateix lloc de comandament. També pot fer-se disparant amb un disparador automàtic, des de dos o més llocs, un després de l'altre naturalment, si es tracta d'un lloc a on no toqui cap altre llum capàs d'impressionar la placa. Finalment podrem fer varis dispars simultanis, si posseim varis disparadors i amb l'ajuda d'alguns companys que disparin a una veu única de comandament.

Per a acabar sols resta a parlar del magnesi en tira o cinta, cosa molt útil i que deuria dur tot aficionat a sobre. Res més senzill. Es qüestió d'uns quinze centímetres de la dita cinta i encéndre-la amb un llumí per a tenir sempre la llum necessària a la butxaca, per a fer la fotografia més interessant de la jornada. No cal ni tan sols aguantar-la amb cap aparell especial, tan sols tenir compte en deixar caure el tros restant de cinta en el precís moment que vos aneu a cremar els dits.

NOTICIARI

Moviment de socis.—Han estat baixa de la nostra entitat els següents senyors: Josep M.ª Vila, Daniel Planas, Frederic Duran, Gaietà Vidal, J. Farrés i Garriga, Francesc L. Giménez, Francesc Ferrer, Ramon Carbonell i Joan Rallé.

OFERTES

—Super Sport Dolly 4 1/2 x 6, obj. Zeiss Tessar 1:2.9 obt. Compur 1/400 de segon, 9 xassis i 1 xassis film-pack. Pessetes: 360. Raó a Secretaria.

—Ernemann Werke 4,5 x 6, obt. Zeiss Tessar 1:3.5, obturador de cortina fins a 1/1000 s., enfoc helicoidad, xassis filmpack i cartera, tot en perfecte estat, per 250 pessetes. Raó: Eudald Pedrola, Lonja, 17. Tortosa.

—Equip d'excursió compost per: americana i pantalons pana, jersei llana, polaines, sabates forrades, motxila, 3 cantimplors, 1 fiambrera, 1 vas i 4 oueres. Es ven a bon preu. Raó: Secretaria.